

ZADÁVÁNÍ VÍCEPRACÍ

- při stanovení předpokládané hodnoty víceprací nelze odečítat hodnotu méněprací

K problematice tzv. víceprací a méněprací považujeme za vhodné uvést následující. Nabídková cena veřejné zakázky je jednotlivými dodavateli stanovena podle zadavatelem vymezeného předmětu plnění veřejné zakázky. Za správnost a úplnost zadávací dokumentace, tedy i za vymezení předmětu plnění veřejné zakázky je odpovědný zadavatel.

Pokud v průběhu realizace veřejné zakázky dojde k tomu, že není třeba určitou část zadavatelem vymezené veřejné zakázky v původních podmínkách realizovat, zadavatel se dohodne s dodavatelem, že konkrétní práce (dodávky, služby) nebude dále plnit (dále jen „méněpráce“), a obvykle je taková dohoda učiněna formou dodatku k původní smlouvě.

Naopak ale může v průběhu plnění veřejné zakázky nastat skutečnost, že je třeba realizovat práce (dodávky, služby), které nebyly předmětem původní veřejné zakázky. Takové práce (či množství materiálu) nebyly zadavatelem v podmínkách původní veřejné zakázky obsaženy, a proto se jedná o nový předmět plnění tedy novou veřejnou zakázku (dále jen „vícepráce“), byť s původní veřejnou zakázkou bezprostředně souvisí. Taková veřejná zakázka musí být s ohledem na její předpokládanou hodnotu zadána jednou z forem zadávacích řízení (obecně nelze vyloučit ani zadání v jednacím řízení bez uveřejnění na dodatečné stavební práce či zadání veřejné zakázky malého rozsahu). Pokud to zákon připouští, může zadavatel nový předmět plnění veřejné zakázky (vícepráce) zadat přímo dodavateli, který realizuje původní veřejnou zakázku a zpravidla jsou vícepráce sjednány formou dodatku k původní smlouvě.

V praxi, zejména při realizaci rekonstrukcí staveb ale dochází k oběma variantám – méněpráce a vícepráce – současně, přičemž není vyloučeno, aby za tím účelem jejich sjednání uzavřel zadavatel s dodavatelem jeden dodatek k původní smlouvě. Při volbě vhodné formy zadání veřejné zakázky, tedy při kalkulaci předpokládané hodnoty však nelze kalkulovat úhrnem méněpráce a vícepráce, neboť novou veřejnou zakázkou jsou pouze vícepráce, které nebyly zadavatelem v původní veřejné zakázce vymezeny.

K takovému pochybení zadavatelů, tj. odpočtu ceny méněprací z předpokládané hodnoty dodatečné veřejné zakázky, může docházet i neúmyslně, protože zadavatelé považují jednu „akci“ či „jeden dodatek“ za jednu veřejnou zakázku.

Vícepráce lze zadávat formou jednacím řízení bez uveřejnění, ovšem za splnění všech podmínek, které jsou v § 23 odst. 7 písm. a) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen „zákon“), uvedeny, a to jestliže jde o:

„dodatečné stavební práce nebo dodatečné služby, které nebyly obsaženy v původních zadávacích podmínkách, jejich potřeba vznikla v důsledku objektivně nepředvídaných okolností a tyto dodatečné stavební práce nebo dodatečné služby jsou nezbytné pro provedení původních stavebních prací nebo pro poskytnutí původních služeb, a to za předpokladu, že

1. dodatečné stavební práce nebo dodatečné služby budou zadány témuž dodavateli,
2. dodatečné stavební práce nebo dodatečné služby nemohou být technicky nebo ekonomicky odděleny od původní veřejné zakázky, pokud by toto oddělení způsobilo závažnou újmu

zadavateli, nebo ačkoliv je toto oddělení technicky či ekonomicky možné, jsou dodatečné stavební práce nebo dodatečné služby zcela nezbytné pro dokončení předmětu původní veřejné zakázky, a

3. v případě veřejného zadavatele celkový rozsah dodatečných stavebních prací nebo dodatečných služeb nepřekročí 20 % ceny původní veřejné zakázky.“

Z posledně citovaného bodu 3. § 23 odst. 7 písm. a) zákona je zřejmé, že celkový rozsah stavebních prací nepřekročí 20 % původní ceny veřejné zakázky. V této souvislosti je třeba dodat, že pro dodržení dvacetiprocentního limitu se sčítají ceny všech dodatků (víceprací), které zadavatel k původní veřejné zakázce uzavře.